

การตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรในตำบลคลองไทร อำเภอท่าช้าง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

Factors Affecting the Decision Making of Para Rubber Tree Plantation Farmers

in Khlong Sai Sub-district, Tha Chang District, Surat Thani Province

จุฑามาศ คมประมูล¹ และพัชราวดี ศรีบุญเรือง^{1*}

Chuthamat Khompramun¹ and Patcharavadee Sriboonruang^{1*}

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลและเศรษฐกิจ 2) การเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับยางพารา 3) การตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร และ 4) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร ใน ต. คลองไทร อ. ท่าช้าง จ. สุราษฎร์ธานี กลุ่มตัวอย่างคือ เกษตรกรผู้ปลูกยางพารา จำนวน 322 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าไคสแควร์ ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 53.89 ปี ระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4-6 คน ประสบการณ์ปลูกยางพาราเฉลี่ย 20.66 ปี ส่วนมากไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม รายได้จากการปลูกยางพาราเฉลี่ย 167,437.89 บาท/ปี รายจ่ายจากการปลูกยางพาราเฉลี่ย 12,326.09 บาท/ปี โดยส่วนมากใช้แหล่งเงินทุนจากทุนส่วนตัว อาชีพหลักคือ ทำสวนยางพารา จำนวนแรงงานทำสวนยางพารา 2 คน ส่วนมากกรีดยางพาราด้วยตนเอง พื้นที่ปลูกยางพาราเฉลี่ย 19.00 ไร่ พื้นที่กรีดยางพาราเฉลี่ย 18.02 ไร่ ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับยางพาราผ่านทางสื่อบุคคลจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ (ร้อยละ 33.5) สื่อมวลชนจากโทรทัศน์ (ร้อยละ 89.1) สื่อกิจกรรมจากการจัดประชุม (ร้อยละ 57.5) และสื่อออนไลน์จาก website (ร้อยละ 40.1) การตัดสินใจปลูกยางพาราโดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า รายได้ การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับยางพาราจากสื่อมวลชน สื่อกิจกรรม และสื่อออนไลน์ มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 และ 0.01

คำสำคัญ: เกษตรกร การตัดสินใจ ยางพารา สุราษฎร์ธานี การเปิดรับข่าวสาร

Abstract

The objectives of this research were to study: 1) the demographic and economic conditions of the farmers, 2) media coverage and farmer exposure to media coverage concerned with para rubber tree planting, 3) the decision making of para rubber tree farmers, and 4) the relationship between demographic factors, economic factors, media coverage and the decision making of para rubber plantation farmers. The sample set consisted of 322 farmers. Data were collected by interview. Statistics used to analyze the data included frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, maximum, minimum, and Chi-square test. The results indicated that most farmers were females and had an average age of 53.89 years. Most had been educated to the elementary school level, had 4-6 people in their family, and had been working as farmers for an average of 20.66 years. Most farmers had never been members of any group and their average income was 167,437.89 Baht/year. Farmers faced an average expense as rubber tree farmers of 12,326.09 Baht/year, and they generally paid this with their own capital. For most of the farmers, their main occupation was para rubber plantation farmer. Two people generally worked on a farm and the average area under plantation was 19.00 rais. The average area of a plantation was 18.02 rais. Farmers received information about their industry from various sources. 33.5% of farmers got their data from government officers, 88.9% of respondents said they got information from the medium of television, 33.2% said they acquired information via seminars and conferences, and for 40.1% of respondents, the internet was an important source of information. The farmer's activities as para rubber planters were strongly influenced by various factors mentioned above. Testing of the hypothesis revealed that annual income, exposure to mass media, and training and seminars related to the decision making of para rubber planters at the 0.05 and 0.01 levels of significance.

Keywords: farmers, decision making, para rubber, Surat Thani province, media exposure

¹ภาควิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

¹ Department of Agricultural Extension and Communication, Faculty of Agriculture, Kasetsart University, Chatuchak, Bangkok 10900

*Corresponding author, Email: fagrpsd@ku.ac.th

คำนำ

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีพื้นฐานทางด้านเกษตรกรรม รายได้ของประเทศส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับผลผลิตทางการเกษตรของพืชเศรษฐกิจต่าง ๆ ยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทย สร้างรายได้เข้าประเทศไทยสูงถึงปีละ 5-6 แสนล้านบาท (สถาบันวิจัยยาง, 2561)

ปัจจุบันประเทศไทยเป็นผู้นำในด้านการผลิตและส่งออกยางธรรมชาติมากที่สุดของโลก มีพื้นที่ปลูกยางพาราจำนวน 22,176,714 ไร่ ภาคใต้มีพื้นที่ปลูกยางพารามากที่สุด 13,937,479 ไร่ รองลงมาคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4,395,849 ไร่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2,613,771 ไร่ และภาคเหนือ 1,229,615 ไร่ (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2561) การส่งออกยางธรรมชาติของไทยส่วนใหญ่ส่งออกไปรูปของยางแท่ง ยางแผ่นรมควัน และน้ำยางข้น

การทำสวนยางพาราเป็นอาชีพหลักที่สำคัญของประชากรภาคใต้ และรายได้จากยางพาราเป็นรายได้หลักที่หล่อเลี้ยงเศรษฐกิจเกือบทั้งหมดของภาคใต้ (กรมวิชาการเกษตร, 2561) ปัจจุบันเศรษฐกิจโลกชะลอตัวมีผลต่อราคาสินค้าโภคภัณฑ์หลายประเภท ทำให้ราคายางมีความผันผวนและไม่มีแนวโน้มในการขยายพื้นที่ปลูก โดยราคายาง ปี พ.ศ. 2557 ยางแผ่นดิบ 57.88 บาท/กิโลกรัม น้ำยางสด 55.31 บาท/กิโลกรัม ยางก้อนถ้วย 48.68 บาท/กิโลกรัม ปี พ.ศ. 2558 ยางแผ่นดิบ 49.01 บาท/กิโลกรัม น้ำยางสด 45.12 บาท/กิโลกรัม ยางก้อนถ้วย 40.56 บาท/กิโลกรัม ปี พ.ศ. 2559 ยางแผ่นดิบ 52.78 บาท/กิโลกรัม น้ำยางสด 49.98 บาท/กิโลกรัม ยางก้อนถ้วย 42.49 บาท/กิโลกรัม ปี พ.ศ. 2560 ยางแผ่นดิบ 60.66 บาท/กิโลกรัม น้ำยางสด 57.13 บาท/กิโลกรัม ยางก้อนถ้วย 48.66 บาท/กิโลกรัม (สมาคมยางพาราไทย, 2561)

ผลกระทบจากราคายางพาราผันผวนลงส่งผลกระทบต่อเกษตรกรชาวสวนยางพาราทั่วทั้งประเทศ โดยเฉพาะพื้นที่ทางภาคใต้เพราะเกษตรกรส่วนใหญ่มีอาชีพทำสวนยางพาราเพียงอย่างเดียว ทางออกทางหนึ่งของชาวสวนยางพาราคือการพึ่งพารัฐบาล เกษตรกรบางรายต้องโค่นยางพาราเพื่อขายเนื้อไม้และนำเงินไปลงทุนปลูกพืชชนิดอื่น บางรายก็หันไปประกอบอาชีพอื่นเสริมเพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว อาชีพเสริมส่วนใหญ่ยังคงเน้นแต่อาชีพทางการเกษตรอยู่ (ปรารภนาพรหมพิทักษ์, 2559)

ภาคใต้มีศักยภาพสูงในการปลูกยางพารา เนื่องจากมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม โดยพื้นที่ปลูกยางพาราส่วนใหญ่เป็นเนินเขา มีฝนตกหนาแน่นเหมาะกับการปลูกยางพารามากกว่าพืชอื่น ยางพาราจะเจริญเติบโตได้ดี ให้น้ำยางมาก และมีการคมนาคมสะดวกรวดเร็ว โดยจังหวัดสำคัญที่เป็นแหล่งปลูกยางพาราคือ สุราษฎร์ธานี (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2561) และอำเภอท่าฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี มียางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจหลัก มีพื้นที่ปลูกยางพารา 278,273 ไร่ พื้นที่เก็บเกี่ยว 259,073 ไร่ มีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบสูงเชิงเขา พื้นที่ตอนกลางของอำเภอจะเป็นพื้นที่ราบลุ่มซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นพื้นที่นาและสวนยางพารา ได้แก่ ตำบลเสวีียด ตำบลท่าเคย และตำบลคลองไทร (สำนักงานเกษตรอำเภอท่าฉาง, 2560)

การปลูกยางพาราในตำบลคลองไทรเป็นผลมาจากการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร ผู้วิจัยจึงเห็นว่าจำเป็นต้องมีความเข้าใจและมีการศึกษาว่าปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการตัดสินใจในการปลูกยางพาราของเกษตรกร เพื่อเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานราชการและเกษตรกรในเรื่องต่าง ๆ และได้ข้อมูลไปช่วยในการพัฒนาการผลิตเพื่อเพิ่มผลผลิต คุณภาพมาตรฐานของยางพารา และรายได้ของเกษตรกร ในตำบลคลองไทร อำเภอท่าฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี และนำไปสู่การวางแผนงานในการพัฒนาการส่งเสริมการปลูกยางพาราในพื้นที่อื่น ๆ ต่อไป ดังนั้นการวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลและเศรษฐกิจของเกษตรกร 2) ศึกษาการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับยางพาราของเกษตรกร 3) ศึกษาการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร และ 4) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร ในตำบลคลองไทร อำเภอท่าฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วิธีการศึกษา

การศึกษาค้นคว้านี้เก็บข้อมูลประชากรทั้งหมดจากเกษตรกรที่ลงทะเบียนผู้ปลูกยางพาราในตำบลคลองไทร อำเภอท่าฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 1,644 คน โดยใช้สูตรของ Yamane ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 322 คน จากนั้นได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิชนิดสุ่มเป็นสัดส่วน (proportional stratified sampling) (สุรินทร์ นิยมานุกร, 2556ข) และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) คัดเลือกเกษตรกรโดยสอบถามข้อมูลจากผู้นำชุมชนรวมทั้งจากการรวมกลุ่มของเกษตรกรแต่ละหมู่บ้านในตำบลคลองไทร เพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 322 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นได้สร้างแบบสัมภาษณ์ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรง (validity) ของเครื่องมือและปรับปรุงแก้ไข จากนั้นได้นำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองใช้ (try out) กับเกษตรกรตำบลคลองไทร อำเภอท่าฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 30 ชุด ทดสอบ

ความเชื่อมั่นของระดับการตัดสินใจปลูกยางพารา (reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์ตามวิธีของ Cronbach (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่า 0.834 จากนั้นจึงนำไปใช้เก็บข้อมูลจริง โดยงานวิจัยนี้เก็บข้อมูลในช่วงเดือนมกราคม พ.ศ. 2561

การแปลความหมายในส่วนของการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร กำหนดการวัดแบบอันตรภาคชั้น (interval scale) (สุรินทร์ นิยมางกูร, 2556ก) แบ่งเป็น 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการปลูก 2) ด้านผลผลิตยางพารา 3) ด้านราคายางพาราและปัจจัยการผลิต 4) ด้านความเหมาะสมของพื้นที่ปลูกและสิ่งแวดล้อม 5) ด้านการสนับสนุนจากภาครัฐ และ 6) ด้านการรวมกลุ่มและบทบาทผู้นำท้องถิ่น

เกณฑ์การให้คะแนน

คะแนน	3	หมายถึง	มาก
คะแนน	2	หมายถึง	ปานกลาง
คะแนน	1	หมายถึง	น้อย

เกณฑ์การแปลผลการตัดสินใจ (สุรินทร์ นิยมางกูร, 2556ก) แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

คะแนนระหว่าง	2.34 - 3.00	ระดับการตัดสินใจมาก
คะแนนระหว่าง	1.67 - 2.33	ระดับการตัดสินใจปานกลาง
คะแนนระหว่าง	1.00 - 1.66	ระดับการตัดสินใจน้อย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ค่าต่ำสุด (minimum) ค่าสูงสุด (maximum) และค่าไคสแควร์ (Chi-square) กำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติ 0.01 และ 0.05

ผลการศึกษาและวิจารณ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลและเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา

จาก Table 1 พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 72.0 อายุเฉลี่ยเท่ากับ 53.89 ปี มีระดับการศึกษาสูงสุดคือ ประถมศึกษามากที่สุด ร้อยละ 44.1 ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 92.5 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนส่วนใหญ่มีสมาชิก 4-6 คน ร้อยละ 67.4 มีประสบการณ์ปลูกยางพาราส่วนใหญ่ 16-26 ปี เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่ม

เกษตรกรมีรายได้จากการปลูกยางพาราเฉลี่ย 167,437.89 บาท/ปี รายจ่ายจากการปลูกยางพาราเฉลี่ย 12,326.09 บาท/ปี โดยส่วนมากใช้แหล่งเงินทุนจากทุนส่วนตัว ร้อยละ 63.7 อาชีพหลักคือ ทำสวนยางพารา ร้อยละ 86.6 จำนวนแรงงานทำสวนยางพารา 2 คน ร้อยละ 84.8 พื้นที่ปลูกยางพาราเฉลี่ย 19.00 ไร่ พื้นที่กรีดยางพาราเฉลี่ย 18.02 ไร่ และขายให้แก่พ่อค้าท้องถิ่น ร้อยละ 92.9

Table 1 Number and percentage of demographic factors and economic factors.

Demographic factors and economic factors	Frequency	Percentage
Sex		
- Male	90	28.0
- Female	232	72.0
Age (years old)		
- 23-47	64	19.9
- 48-57	150	46.6
- 58-76	108	33.5
Mean = 53.89 years old, S.D. = 9.432 years old, Max. = 76 years old, Min. = 23 years old		

Table 1 (continued).

Demographic factors and economic factors	Frequency	Percentage
Education		
- Elementary school	142	44.1
- Secondary school	126	39.1
- Vocational	46	14.3
- Bachelor's degree	8	2.5
Marital status		
- Single	24	7.5
- Married	298	92.5
Number of household members (persons)		
- 1-3	84	26.1
- 4-6	217	67.4
- Higher than 7	21	6.5
Max. = 8 persons, Min. = 1 person		
Experience of para rubber planting (years)		
- 5-15	104	32.3
- 16-26	146	45.3
- 27-40	72	22.4
Mean = 20.66 years, S.D. = 7.557 years, Max. = 40 years, Min. = 5 years		
Group membership		
- Group membership	167	51.9
- No group membership	155	48.1
Income (Baht/year)		
- Lower than 130,000	124	38.5
- 130,000-170,000	85	26.4
- Higher than 170,000	113	35.1
Mean = 167,437.89 Baht/year, S.D. = 87,283.533 Baht/year, Max. = 850,000 Baht/year, Min. = 30,000 Baht/year		
Expense (Baht/year)		
- Lower than 10,000	75	22.3
- 10,000-14,000	149	46.3
- Higher than 14,000	98	30.4
Mean = 12,326.09 Baht/year, S.D. = 7,100.691 Baht/year, Max. = 100,000 Baht/year, Min. = 2,000 Baht/year		
Funding source		
- Own income	205	63.7
- Loan money	117	36.3
Main occupation		
- Para rubber plantation	279	86.6
- Merchant	22	6.8
- Private sector employees	11	3.4
- Civil servant	10	3.2

Table 1 (continued).

Demographic factors and economic factors	Frequency	Percentage
Number of labor (persons)		
- 1	23	7.1
- 2	273	84.8
- More than 3	26	8.1
Number of para rubber planting area (rais)		
- 3-12	108	33.6
- 13-20	125	38.8
- 21-105	89	27.6
Mean = 19.00 rais, S.D. = 11.771 rais, Max. = 105 rais, Min. = 3 rais		
Number of para rubber cutting area (rais)		
- 3-12	109	33.9
- 13-20	125	38.8
- 21-80	88	27.3
Mean = 18.02 rais, S.D. = 10.618 rais, Max. = 80 rais, Min. = 3 rais		
Selling para rubber		
- Local merchants	299	92.9
- Rubber market	12	3.7
- Company within the province	6	1.9
- Others (rubber fund cooperative)	5	1.6

ตอนที่ 2 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับยางพาราของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา

จาก Table 2 พบว่า การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับยางพาราของเกษตรกรด้านสื่อบุคคล พบว่า เกษตรกรได้รับข่าวสารจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ (ร้อยละ 33.5) รองลงมาคือ ผู้นำท้องถิ่น เพื่อนเกษตรกร และสมาชิกในครัวเรือน (ร้อยละ 30.7, 18.9 และ 11.5 ตามลำดับ) นอกนั้นได้รับข่าวสารจากญาติพี่น้อง (ร้อยละ 5.4) สอดคล้องกับ พัฒน์พงศ์ ดีปานา (2557) ที่กล่าวว่า เกษตรกรที่มีโอกาสพบปะพูดคุยกับเจ้าหน้าที่ทางการเกษตร ก็จะมีโอกาสซักถามเกี่ยวกับปัญหา ข้อเสนอแนะต่าง ๆ เกี่ยวกับยางพารากับเจ้าหน้าที่ทางการเกษตร ทำให้เกษตรกรเหล่านี้เกิดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการปลูกยางพารามากขึ้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นุหพันธ์ กุลวิจิตร (2560) ที่กล่าวว่า สื่อบุคคลมีความสำคัญต่อเกษตรกร 4.0 ในการช่วยให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงสารสนเทศทางการเกษตร และมีบทบาทหน้าที่เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ ทักษะ และทัศนคติ โดยผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาการเกษตรให้มีประสิทธิภาพ

การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับยางพาราของเกษตรกรด้านสื่อมวลชน พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารจากโทรทัศน์ (ร้อยละ 89.1) รองลงมาคือ สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร แผ่นพับ/โปสเตอร์ และวิทยุ (ร้อยละ 8.1 และ 2.8 ตามลำดับ) สอดคล้องกับ เพ็ญประภา ราหุล (2556) ที่กล่าวว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับยางพาราผ่านโทรทัศน์ที่เป็นเช่นนั้นเพราะสื่อทางด้านโทรทัศน์เป็นสื่อที่เกษตรกรสามารถเข้าใจได้ง่ายและมีการเข้าถึงสื่อได้มากกว่าช่องทางอื่น

การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับยางพาราของเกษตรกรด้านสื่อกิจกรรม พบว่า เกษตรกรได้รับข่าวสารจากการจัดประชุม (ร้อยละ 57.5) รองลงมาคือ การเข้ารับการอบรม การชมการสาธิต และการศึกษานอกสถานที่ (ร้อยละ 33.2, 6.2 และ 1.9 ตามลำดับ) นอกนั้นได้รับข่าวสารจากนิทรรศการที่จัดขึ้นในท้องถิ่น (ร้อยละ 1.4) สอดคล้องกับ พัฒน์พงศ์ ดีปานา (2557) ที่กล่าวว่า เกษตรกรที่เข้ารับการฝึกอบรมจะมีโอกาสพบปะพูดคุยกับเจ้าหน้าที่ทางการเกษตร วิทยากร หรือแม้กระทั่งเพื่อนเกษตรกรด้วยกันเอง ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ต่าง ๆ ในการปลูกยางพารา

การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับยางพาราของเกษตรกรด้านสื่อออนไลน์ พบว่า เกษตรกรได้รับข่าวสารจาก website (ร้อยละ 40.1) รองลงมาคือ Facebook, YouTube และ Line (ร้อยละ 22.7, 19.3 และ 12.4 ตามลำดับ) และอื่น ๆ (ไม่ได้รับข่าวสารด้านนี้ ร้อยละ 5.5) ซึ่งแม้ว่าเกษตรกรบางรายจะไม่ได้รับข่าวสาร แต่จะเห็นว่าเกษตรกรมีแนวโน้มในการใช้สื่อสังคม

ออนไลน์เพิ่มมากขึ้น อาจเป็นเพราะเกษตรกรมีความตื่นตัวและเห็นความสำคัญของการใช้สื่อออนไลน์ในการดูราคา ตลาด แนวโน้ม และข่าวสารต่าง ๆ รวมถึงการสร้างเครือข่าย โดยส่วนใหญ่ให้ลูกหลานหรือบุคคลในครอบครัวช่วยเหลือในการใช้งาน

การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับยางพารามีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจปลูกยางพาราอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยด้านสื่อบุคคลจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ เนื่องจากเกษตรกรที่มีโอกาสพบปะพูดคุยกับเจ้าหน้าที่ ก็จะมีโอกาสซักถามเกี่ยวกับปัญหา ข้อเสนอแนะต่าง ๆ เกี่ยวกับยางพารากับเจ้าหน้าที่ ทำให้เกษตรกรเหล่านี้เกิดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการปลูกยางพารา มากขึ้น ด้านสื่อมวลชน เกษตรกรเปิดรับข่าวสารจากโทรทัศน์เป็นส่วนใหญ่เพราะสื่อทางด้านโทรทัศน์เป็นสื่อที่เกษตรกร สามารถเข้าใจได้ง่ายและมีการเข้าถึงสื่อได้มากกว่าช่องทางอื่น ด้านสื่อกิจกรรม เกษตรกรที่เข้ารับการฝึกอบรมจะมีโอกาส พบปะพูดคุยกับเจ้าหน้าที่ วิทยากร หรือแม้กระทั่งเพื่อนเกษตรกรด้วยกันเอง ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ต่าง ๆ ในการปลูก และเกษตรกรยังมีการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อที่ทันสมัยและรวดเร็วอย่างสื่อออนไลน์อีกด้วย เช่น website, Facebook, YouTube และ Line ทำให้เกษตรกรสามารถรับข้อมูลข่าวสารได้รวดเร็วมากยิ่งขึ้น และสามารถติดตามสถานการณ์ ยางพาราได้อย่างทันที่

Table 2 Number and percentage of media exposure about para rubber planting.

Media exposure	Number	Percentage
Personal media		
- Government Officer	108	33.5
- Local Leader	99	30.7
- Friend	61	18.9
- Family	37	11.5
- Relatives	17	5.4
Mass media		
- Television	287	89.1
- Print media	26	8.1
- Radio	9	2.8
Activity media		
- Meeting	185	57.5
- Training	107	33.2
- Demonstration	20	6.2
- Site visit	6	1.9
- Exhibition	4	1.4
Online media		
- Website	129	40.1
- Facebook	73	22.7
- YouTube	62	19.3
- Line	40	12.4
- Never receive	18	5.5

ตอนที่ 3 ข้อมูลการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร

Table 3 สรุปได้ว่า ในภาพรวมการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร มีการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 2.49 โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านความเหมาะสมของพื้นที่ปลูกและสิ่งแวดล้อม ค่าเฉลี่ย 2.75 ด้านการปลูก ค่าเฉลี่ย 2.68 ด้านการรวมกลุ่มและบทบาทผู้นำท้องถิ่น ค่าเฉลี่ย 2.51 ด้านการสนับสนุนจากภาครัฐ ค่าเฉลี่ย 2.36 มีการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธีรา อาคม และคณะ (2558) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่ออนาคตการปลูกยางพาราในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ พบว่าความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่ออนาคตการปลูกยางพาราเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มากที่สุดคือ ด้านการสนับสนุนจากภาครัฐ ด้านราคายางพาราและปัจจัยการผลิต ค่าเฉลี่ย 2.34 มีการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกรียงศักดิ์ รongเดช (2551) ที่ได้ศึกษาสิ่งจูงใจต่อการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย พบว่า สิ่งจูงใจในการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรในระดับมาก คือ เกษตรกรเห็นว่ายางพารามีราคาสูง ด้านผลผลิตยางพารา ค่าเฉลี่ย 2.24 มีการตัดสินใจอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ ภาณุมาศ พุ่มแก้ว (2554) ที่กล่าวว่า เกษตรกรได้หันมาผลิตแปรรูปน้ำยางพาราในลักษณะเป็นแบบยางก้อนถ้วย เป็นส่วนมาก เพราะว่ามีขั้นตอนการผลิตแปรรูปง่าย ไม่ยุ่งยากซับซ้อน สามารถดูแลและเก็บรักษาได้ง่าย การขนส่งเคลื่อนย้ายทำได้ปริมาณมาก เป็นไปด้วยความสะดวกและคล่องตัวตรงกับความต้องการของตลาด

Table 3 The decision making on para rubber planting of farmers.

Decision making on para rubber planting	$\bar{x}$	S.D.	Level of opinion	Rank
1. Planting	2.68	0.275	High	2
2. Rubber product	2.24	0.489	Moderate	6
3. Price of rubber and inputs	2.34	0.284	High	5
4. Suitability of the area planting and the environment	2.75	0.247	High	1
5. Supporting from the private sector	2.36	0.349	High	4
6. Group and local leaders	2.51	0.318	High	3
Grand mean	2.49	0.145	High	

$\bar{x}$ = 1.00-1.66 low, $\bar{x}$ = 1.67-2.30 moderate, $\bar{x}$ = 2.34-3.00 high.

ตอนที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐาน

จาก Table 4 พบว่า ปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้ มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรในภาพรวม (P-value = 0.034) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ในส่วนของการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับยางพารา ได้แก่ สื่อมวลชน สื่อกิจกรรม และสื่อออนไลน์ มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรในภาพรวม (P-value = 0.000, 0.001 และ 0.003 ตามลำดับ) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ วันทนี เกษมพิณ และคณะ (2559) ที่พบว่าในส่วนของผลการทดสอบสมมติฐานนั้น ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ความรู้เกี่ยวกับการปลูกยางพารา และการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตร มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่ออนาคตการปลูกยางพาราที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

Table 4 The relationships between demographic factors, economic factors, media exposure toward of para rubber planting and the overall decision making in para rubber planting.

Factors	Overall decision making on para rubber planting	
	χ^2	P-value
1. Demographic factors		
1.1 Sex	0.041	0.840
1.2 Age	0.099	0.952
1.3 Education	4.578	0.205
1.4 Marital status	0.361	0.548
1.5 Number of family members	0.103	0.950
1.6 Experience of para rubber planting	0.984	0.611
1.7 Group membership	1.563	0.211
2. Economic factors		
2.1 Income	6.759*	0.034
2.2 Expense	1.789	0.409
2.3 Funding source	1.835	0.175
2.4 Main occupation	1.669	0.796
2.5 Number of labors	3.419	0.181
2.6 Number of para rubber planting area	2.296	0.317
2.7 Number of para rubber cutting area	2.435	0.296
2.8 Selling para rubber	0.530	0.912
3. Media exposure toward of para rubber planting		
3.1 Personal media	5.527	0.237
3.2 Mass media	22.272**	0.000
3.3 Activity media	18.031**	0.001
3.4 Online media	15.911**	0.003

** = Significant level at 0.01, * = significant level at 0.05, ns = non significance.

สรุปผลการศึกษา

เกษตรกรมีการประกอบอาชีพทำสวนยางพาราเป็นหลัก เนื่องจากรายได้ส่วนใหญ่ของเกษตรกรมาจากการทำสวนยางพารา ถึงแม้ว่าสถานการณ์ราคายางพาราจะผันผวน แต่เกษตรกรส่วนใหญ่ก็ยังยึดอาชีพทำสวนยางพาราเป็นหลัก ทั้งนี้เพราะว่าเป็นอาชีพที่ทำมานานและมีความรู้ความชำนาญมากกว่าการปลูกพืชชนิดอื่น ๆ

ด้านการปลูกยางพารา เกษตรกรมีการตัดสินใจปลูกยางพาราโดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เนื่องจากการปลูกยางพาราเป็นการอนุรักษ์ดินและน้ำ การดูแลรักษาสวนยางไม่ต้องใช้เวลามาก และยางพาราให้ผลตอบแทนดีกว่าพืชเศรษฐกิจในขนาดพื้นที่เท่ากัน แต่ด้วยราคาค่อนข้างผันผวน และมีแนวโน้มไม่ขยายพื้นที่ปลูก ประกอบกับจำนวนแรงงานไม่เพียงพอ อีกทั้งภาครัฐมีการส่งเสริมให้ปลูกพืชอื่นทดแทนยางพารา จึงทำให้ในอนาคตเกษตรกรอาจลดพื้นที่ปลูกยางพาราลง ด้านราคายางพาราและปัจจัยการผลิต เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจทำให้ยางพารามีราคาต่ำ เกษตรกรจึงต้องการแหล่งรับซื้อผลผลิตที่มีมาตรฐานและมีความสะดวกรวดเร็วในการจำหน่ายผลผลิต มีความพึงพอใจในราคาที่ขายผลผลิต มีการรู้ราคาล่วงหน้าและข่าวสารเพื่อวางแผนการปลูกยางพาราในอนาคต ด้านการสนับสนุนจากภาครัฐ เกษตรกรต้องการให้รัฐบาลช่วยสนับสนุนวงเงินสินเชื่อในการปลูกยางพารา เงินอุดหนุน และปัจจัยการผลิตเพื่อช่วยลดต้นทุน อีกทั้งควรสนับสนุนอาชีพเสริมรายได้ให้แก่เกษตรกรเพื่อให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มมากขึ้น และเกษตรกรต้องการให้รัฐบาลมีการประกันราคาผลผลิตยางพาราที่แน่นอน

ข้อเสนอแนะ

1) ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้เกษตรกรเปิดรับข่าวสารจากหลายสื่อ โดยเฉพาะสื่อออนไลน์ เพราะจะได้รับข่าวสารที่รวดเร็ว และประหยัดเวลา รวมถึงยังช่วยสร้างเครือข่ายที่สามารถสื่อสารสองทางได้อย่างรวดเร็ว 2) ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมและให้ความรู้แก่เกษตรกร การปลูกพืชร่วมยาง พืชแซมยาง การตลาด และการแปรรูปยางพาราในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้ตลอดทั้งปี และ 3) ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมเรื่องคุณภาพยางพารา การแปรรูปยางพารา เพื่อให้เป็นที่ต้องการของตลาด ซึ่งจะช่วยเพิ่มมูลค่าให้กับยางพาราและเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการเกษตร. 2561. ข้อมูลยางพารา. <http://agkb.lib.ku.ac.th/> (5 กุมภาพันธ์ 2561).
- เกรียงศักดิ์ รอดเดช. 2551. สิ่งจูงใจต่อการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย. การค้นคว้าแบบอิสระ, วิทยาลัยเกษตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- บุหพันธ์ กุลวิจิตร. 2560. สื่อบุคคลกับการส่งเสริมการเกษตร 4.0. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์วาริเดียน มหาวิทยาลัยศิลปากร* 10(3): 2440-2454.
- ปรารภณา พรหมพิทักษ์. 2559. ข้อมูลยางพารา. <https://www.pptvhd36.com/news/> (5 กุมภาพันธ์ 2561).
- พัฒนพงศ์ ดีปานา. 2557. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เพ็ญประภา ราหุล. 2556. ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรในอำเภอสนาชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ภานุมาศ พุ่มแก้ว. 2554. การวิเคราะห์การบริหารการผลิตแปรรูปน้ำยาง. *วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล* 1(1): 3-6.
- วันทนี เกษมพัฒน์, พัชรวดี ศรีบุญเรือง และสาวิตรี รังสิภัทร์. 2559. ความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่ออนาคตการปลูกยางพาราในตำบลหนองบัว อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สถาบันวิจัยยาง. 2561. ข้อมูลทั่วไป. <https://www.thairath.co.th/> (5 มกราคม 2561).
- สมาคมยางพาราไทย. 2561. ราคายางพารา. <http://www.thainr.com/th/?detail=pr-local> (20 มกราคม 2561).
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2561. ข้อมูลยางพารา. <http://newweb.oae.go.th/view/1/> (5 มกราคม 2561).
- สำนักงานเกษตรอำเภอท่าช้าง. 2560. ข้อมูลพื้นฐานการเกษตร. กรมส่งเสริมการเกษตร. <http://thachang.suratthani.doe.go.th/> (10 มกราคม 2561).
- สุธีรา อาคม, พัชรวดี ศรีบุญเรือง และพิชัย ทองดีเลิศ. 2558. ความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่ออนาคตการปลูกยางพาราในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุรินทร์ นิยมางกูร. 2556ก. *สถิติวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุรินทร์ นิยมางกูร. 2556ข. *การสุ่มตัวอย่าง (สถิติ)*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วันรับบทความ (Received date) : 9 ก.ค. 61

วันแก้ไขบทความ (Revised date) : 17 ต.ค. 61

วันตอบรับบทความ (Accepted date) : 7 ส.ค. 62